

Ábrahám hite

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 1Mózes 15:6; 2Sámuel 11; 12;
Róma 3:20, 31; 4:1-17; Galata 3:21-23; 1János 3:4

„A törvényt tehát hiábavalóvá tesszük-é a hit által? Távol legyen! Sőt inkább a törvényt megerősítjük” (Róm 3:31).

Róma 4. fejezete az egyedül hit általi megváltás bibliai tantételének az alapját és a reformáció elindulásának a lényeges kérdését érinti, méghozzá több szempontból. Éppen a héten lesz 500 éve annak, hogy ez elkezdődött Lutherrel, és a hűséges protestánsok nem fordultak vissza azóta sem. Pál nem hagyott lehetőséget a félreértésre, amikor a szentség és az érdem eszményképeként Ábrahámra mutatott, akinek szüksége volt a kegyelem általi megváltásra, a törvény cselekedetei nélkül. Ha az egyik legjobb embernek nem voltak elegendők a tettei, sem a törvény iránti engedelmessége ahhoz, hogy igazzza tegyék Isten előtt, bárki másnak ugyan milyen reményei lehetnének? Ha Ábrahám esetében kegyelem kellett a megigazuláshoz, szükségképpen ez a helyzet mindenki mással, zsidókkal és pogányokkal is. Róma 4. fejezetében Pál a megváltási terv három fő állomását nevezi meg: 1) az isteni áldás ígérete (a kegyelem ígérete); 2) az ember válasza erre az ígéretre (a hit válasza); 3) Isten igaznak nyilvánítja a hívőket (megigazítás). Így történt ez Ábrahámmal és ez a menet a mi esetünkben is. Nagyon fontos észben tartani, hogy Pál a kegyelem általi megváltásról ír. Az üdvösséget Isten adja, pedig nem érdemljük meg. Ha megérdemelnénk, akkor járna nekünk, és ha járna nekünk, akkor nem ajándék lenne, hanem a tartozás megadása. Bűnös emberként azonban a megváltást csak ajándékba kaphatjuk. Az egyedül hit általi megváltással kapcsolatos állításának bizonyítására Pál egészen *Mózes első könyvéhez* tér vissza, amikor 1Móz 15:6 versét idézi: *„Hitt pedig Ábrahám az Istennek, és tulajdonították az őnéki igazságot”* (Róm 4:3). Tehát a hit általi megigazulás már a Biblia legelején is megtalálható.

A TÖRVÉNY

Mi a lényege annak, amit Pál kifejez Róm 3:31 versében? Adventista-ként miért olyan fontos ez a számunkra?

Ebben a szakaszban Pál nyomatékosan kijelenti, hogy a hit nem teszi érvénytelenné Isten törvényét. Azok sem a törvény által üdvözültek, akik a törvény szerint éltek, még ha az Ószövetség egész törvénygyűjteményét igyekeztek is megtartani. Mindig is azon alapult az Ószövetség hite – mint ahogyan az Újszövetségé –, hogy a bűnös hit által kapja Isten kegyelmét.

Hogyan mutat rá Róm 4:1-8 szakasza, hogy az üdvösség még az Ószövetségben is hit által, nem pedig cselekedetek által volt?

Tehát az Ószövetség elmondása szerint Ábrahámot a hite miatt nyilvánította Isten igaznak. Vagyis az Ószövetség is a hit általi megigazolást tanítja. Ennél fogva hamis minden állítás, miszerint a hit a törvényt „hiábavalóvá teszi” (görögül: *katargeó*, „hatástalanná tesz”, „érvénytelenít”). A hit általi megváltás nagyon is része az Ószövetségnek, ami elejétől a végéig tanítja a kegyelmet. Mi volna például az egész szentélyszolgálat, ha nem annak bemutatása, hogyan nyerhet megváltást a bűnös, nem a saját cselekedetei, hanem egy helyettes áldozat halála által?

Továbbá milyen más magyarázatot találhatunk arra, hogy Dávid bocsánatot nyert a Betsabéval való szégyenletes viszonya után? Bizonyára nem a törvénytisztelete mentette meg, hiszen a törvénynek megannyi elvét megszegte, amelyek többszörösen is kárhoztatták. Ha Dávidnak a törvény által kellett volna megváltást nyernie, egyáltalán nem számíthatott volna rá!

Pál a hit általi megigazulás példajaként utal arra, hogy Dávid Isten kegyelmében részesült. Isten kegyelmi tette volt az, hogy megbocsátott neki. Ez egy újabb ószövetségi példa a hit általi megigazulásra. A zsidó vallás valójában mindig is a kegyelem vallása volt, bármennyire törvényeskedő is lett sok ókori izraelita hívő. A legalizmus nem az alapja volt az Ószövetség valóságának, inkább az elferdítése.

Beszélgessünk még Dávid bűnéről és helyreállításáról (2Sámuel 11; 12; Zsoltár 51)! A szomorú történetben milyen reményt találunk a saját életünkre nézve? Van ebben tanulság azzal kapcsolatban, hogyan bánjunk a gyülekezetben azokkal, akik elesetek?

TARTOZÁS VAGY KEGYELEM?

A Pál által tárgyalt kérdés nem csupán teológia, annál sokkal több: a megváltásnak és az Istennel való kapcsolatunknak a leglényegesebb részét érinti. Amennyiben valaki azt hiszi, hogy ki kell érdemelnie Isten elfogadását, a szentség egy bizonyos szintjére el kell jutnia, mielőtt Isten megigazítaná vagy megbocsátana neki, akkor természetesnek tűnik, hogy csak magára és a saját cselekedeteire nézzen. Így a vallás kifejezetten énközpontú lesz, ami senkinek nem jó.

Viszont, ha megértjük, hogy a megigazítás Isten ajándéka, amit érdemtelenül kapunk, akkor sokkal könnyebb és természetesebb Isten szeretetére és kegyelmére összpontosítani, nem pedig önmagunkra! Vajon végül ki tükrözi inkább Isten szeretetét és jellemét? Az, aki csak önmagával van elfoglalva, vagy az, aki Istenre tekint?

Hogyan tárgyalja tovább Pál a hit általi megigazulás kérdését Róm 4:6-8 verseiben?

„A bűnösnek hit által Krisztushoz kell jönnie, meg kell ragadnia érdemeit, a Megváltóra helyezni vétkeiket és elfogadnia bűnbocsánatát. Ő ezért jött világunkba. Krisztus igazsága a bűnbánó, hívó bűnösnek tulajdoníttatik, aki így a királyi család tagjává... válik” (*Szemelvények Ellen G. White írásaiból*. 1. köt., Budapest, 1999, Advent Kiadó, 204. o.).

Ezek után Pál tovább magyarázza, hogy a hit általi megváltás nemcsak a zsidóknak, hanem a pogányoknak is szóló ígéret (Róm 4:9-12). Ha egészen pontosak akarunk lenni, Ábrahám nem is volt zsidó, pogány családból származott (Józs 24:2). Az ő korában még nem létezett a zsidók és pogányok közötti különbségtétel. Amikor Isten igaznak nyilvánította (1Móz 15:6), még nem volt körülméltelve. Így tehát Ábrahám a körülméltetteknek és a körülméletleneknek is atyja – valamint nagyszerű példa Pál érvelésében, hogy rajta keresztül bemutassa a megváltás egyetemességét. Krisztus fajra és nemzetiiségre való tekintet nélkül mindenkiért meghalt (Zsid 2:9).

Miért különösen borzalmas a faji, etnikai vagy nemzeti előítélet, ha a kereszt egyetemességére gondolunk és arra, amit ez minden egyes ember értékéről tanúsít? Hogyan tanulhatjuk meg felismerni önmagunkban az előítéletet? Második lépésként pedig hogyan tisztíthatjuk meg a gondolatainkat tőle, Isten kegyelmével?

AZ ÍGÉRET

Ma van 500 éve annak, hogy Luther Márton kifüggesztette 95 tételét a wittenbergi vártemplom ajtajára. Nagyszerű, hogy a mai témánk is éppen a hit általi megváltás lényegét érinti!

Róm 4:13 versében az „*ígéret*” és a „*törvény*” áll szemben egymással. Pál az ószövetségi háttérrel akarta megalapozni a hit általi megigazulásra vonatkozó tanításához. Az egyik példája Ábrahám, akit minden zsidó elfogadott ősenek. Ábrahámot Isten a törvénytől függetlenül fogadta el és igazította meg. Megígérte neki, hogy „*e világnak örököse*” lesz. Ábrahám elhitte az ígéretet, vagyis elfogadta azt a szerepet, ami így rá hárult. Ennek eredményeként Isten elfogadta Ábrahámot, és rajta keresztül munkálkodott a világ megmentéséért. Valóban nagyszerű példa ez arra, hogy miként működött a kegyelem az Ószövetségben, és Pál nyilván ezért érvelt vele.

Róm 4:14-17 szakaszában miként ecseteli tovább Pál, hogy az Ószövetségben központi szerepe volt a hit általi megváltásnak (lásd még Gal 3:7-9)?

Amint a bevezetőben is érintettük, fontos mindig szem előtt tartani, hogy kiknek írt Pál. Az ő korában a zsidó hívők az ószövetségi törvény fogalmai között éltek, és idővel sokan azt képzelték, hogy a törvény betartásától függ az üdvösségük, noha az Ótestamentum nem ezt tanította.

Érvelésében Pál ezt a téves nézetet igyekezett helyreigazítani, azért hangsúlyozza, hogy Ábrahám már a Sínainál adott törvény előtt megkapta az ígéreteket, nem a törvény cselekedetei által (ami nehéz is lett volna, hiszen a törvényt – az egész Tóráét és a ceremóniális rendszert – még nem nyilatkozta ki Isten), hanem hit által.

Amennyiben Pál itt kizárólag az erkölcsi törvényre utalt volna, ami elvben már a Sínai előtt is létezett, a lényeg akkor is ugyanaz maradna. Sőt! Azt mondja, hogy a hitet hiábavalóvá vagy egyenesen haszontalanná teszi, aki Isten ígéreteit a törvény megtartása által próbálja elnyerni. Erős szavak ezek, de az apostol szerint az a lényeg, hogy a hit üdvözít, a törvény pedig kárhozzát. Hiábavaló volna éppen abban keresni az üdvösséget, ami kárhozzátáshoz vezet. Legyünk bár zsidók vagy pogányok, mindannyian megszegtük a törvényt, ezért mindannyiunknak pontosan arra van szüksége, mint Ábrahámnak volt: Jézus Krisztus üdvözítő igazságára, amit Isten hit által tulajdonít nekünk. Ez az igazság vezetett el a reformációhoz.

HIT ÉS CSELEKEDETEK

Amint a tegnapi részben láttuk, Pál bemutatta, hogy Isten Ábrahámvaló bánásmódja bizonyítja: a megváltás a kegyelem ígérete által érhető el és nem a törvény által. Ezért ha az izraelita hívők megváltásra vágytak, el kellett fordulniuk a saját cselekedeteikbe vetett hittől, helyette elfogadva az ábrahámi ígéretet, ami a Messiás eljövételével már beteljesült. Valójában ugyanez vonatkozik mindenkire, legyen akár zsidó, akár pogány, aki úgy gondolja, hogy csupán a „jó” cselekedeteire van szükség ahhoz, hogy Isten elfogadjja.

„Az az elképzelés, hogy az ember cselekedeteivel megválthatja önmagát, minden pogány vallás alapvető elve... Ahol pedig ezt vallják, ott nincs védőgát a bűn ellen” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 26. o.). Mit jelent ez? Miért tesz annyira védtelenné a bűnnel szemben az az elgondolás, hogy cselekedeteinkkel megválthatjuk magunkat?

Hogyan magyarázta Pál a törvény és a hit közötti kapcsolatot a Galáciai levélben (Gal 3:21-23)?

Ha lenne életadó törvény, az minden bizonnyal Isten törvénye volna. Pál viszont azt állítja, hogy nincs olyan törvény, ami életet adhatna, még Isten törvénye sem, mert mindenki áthágta, így mindenkit elítél.

Ám a hit ígérete, amit Krisztus még teljesebben nyilatkoztatott ki, minden „törvény alatt lévőt” megszabadít. Vagyis megszabadítja a törvény által kárhozottat, azzal megterhelt embereket attól, hogy megpróbáljanak megoldozni a megváltásukért. A törvény teherré lesz, ha hit és kegyelem nélkül mutatják be, azért, mert a hit, a kegyelem és a hit által jövő igazság nélkül a törvény alatt lenni annyit tesz, mint a bűn súlya és kárhozottása alatt állni.

Mennyire kap központi helyet a hitéletünkben, az Istennel való kapcsolatunkban a hit általi megigazulás? Mit tehetünk, nehogy az igazságnak más vetületei elhomályosítsák ezt a fontos tanítást és egészen szem elől té vesszük? Végére is, ugyan mi haszna a többi tanításnak nélküle?

A TÖRVÉNY ÉS A BŰN

Sokszor hallunk olyasmit, hogy az Újszövetség eltörölte a törvényt, és még igéket is idéznek, amelyek állítólag ezt bizonyítják. A kijelentés azonban nem megalapozott, mint ahogyan az efféle teológiai érvelés sem az.

Mit mond Róm 3:20, 1Jn 2:3-6 és 3:4 a törvény és a bűn kapcsolatáról?

Jonathan Swift, az ír származású író néhány évszázaddal ezelőtt így írt: „Ám ha bárki azt mondaná: az *iszákosság, csalás, hazugság és lopás* szavakat a Parlament határozata törölte az angol nyelvből és a szótárakból, akkor vajon másnap reggel mind úgy ébrednénk fel, hogy mértékletesek, becsületesek, tisztességesek volnánk, mint az igazság szeretői? Helyes volna ez a következtetés” (Jonathan Swift: *A Modest Proposal and Other Satires*. New York, 1995, Prometheus Books, 205. o.)?

Hasonló érveléssel: ha Isten eltörölte volna a törvényét, akkor vajon miért bűnös vagy helytelen továbbra is hazudni, gyilkolni és lopni? Ha Isten megváltoztatta volna a törvényét, a bűn meghatározását is meg kellett volna változtatnia. Vagy pedig ha eltörölte volna a törvényt, akkor a bűnt is eltörölte volna – és ugyan ki hiszi ezt? (Lásd még Jak 1:14-15; 1Jn 1:7-10!) A törvény mutatja meg, hogy mi számít bűnnek, az evangélium pedig rámutat a bűn gyógymódjára, ami nem más, mint Jézus halála és feltámadása. Ha nincs törvény, nincs bűn, akkor pedig mitől kellene megváltani bennünket? Az evangéliumnak csak a törvényvel, méghozzá a törvény folyamatos érvényességével együtt van értelme. Gyakran mondanak olyasmit, hogy a kereszt érvénytelenítette a törvényt. Ez elég ironikusan hangzik, mivel éppen a kereszt mutat rá, hogy a törvényt nem lehet sem hatályon kívül helyezni, sem megváltoztatni. Ha Isten nem helyezte hatályon kívül és meg sem változtatta a törvényt, mielőtt Krisztus meghalt a kereszten, akkor miért tenné utána? Ugyan miért nem söpörte félre a törvényt rögön, miután az ember bűnbe esett? Hiszen azzal megkímélhette volna az emberiséget a törvényszegés jogos büntetésétől. Ebben az esetben Jézusnak sem kellett volna meghalnia. Jézus halála mutatja, hogy ha meg lehetne változtatni vagy el lehetne törölni a törvényt, akkor azt a kereszt előtt, nem pedig utána kellett volna megtenni. Tehát semmi sem bizonyítja jobban a törvény folyamatos érvényességét, mint Jézus halála, ami pontosan azért történt, mert a törvényt lehetetlen megváltoztatni.

Ha Isten törvénye nem tiltaná a házasságtörést, vajon kevesebb fájdalmat, sebet okozna az áldozatainak ez a tett?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Szemelvények Ellen. G. White írásaiból, 1. köt., Budapest, 1999, Advent Kiadó, „Krisztus – az üzenet központja” c. fejezetből 310-311. o.; Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, „Ábrahám elhívása” c. fejezetből 93-95. o. és „A törvény és a szövetségek” c. fejezetből 322-324. o.; *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, „A Hegyibeszéd” c. fejezetből 250-252. o., „Küzdelem” c. fejezetből 512-513. o. és „Elvégeztetett” c. fejezetből 670-672. o.

„»Annak pedig, aki munkálkodik, a jutalom nem tulajdoníttatik kegyelemből, hanem tartozás szerint« (Róm 4:4). Az apostol itt az idézett szakaszt magyarázza (1Móz 15:4-6), hogy ebből bizonyítsa és vonja le a következtetést, miszerint a megigazítás hit által, nem pedig cselekedetek által történik. Ezért először is megmagyarázza a »tulajdoníttatik az őnéki igazságul« szavakat. E szavak teszik érthetővé, hogy Isten kegyelemből fogadja el (a bűnösöket), és nem a tetteik miatt” (Martin Luther: *Commentary on Romans*. 82. o.).

„Sátán tudja, ha sikerül rávennie az embert, hogy saját cselekedeteinek olyan értéket tulajdonítson, mint amiben érdeme és igazsága van, akkor a kísértéseivel legyőzheti és áldozatává, prédájává lesz... Kend az ajtófélfára a golgotai Bárány vérért, és biztonságban leszel” (Ellen G. White cikke, *Advent Review and Sabbath Herald*, 1889. szept. 3.)!

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

1. **Miért olyan fontos megérteni, hogy az üdvösséget egyedül hit által, a törvény cselekedetei nélkül nyerjük? Miféle tévedésektől menthet meg ez a tudás? Milyen veszélyek leselkednek azokra, akik megfeledkeznek erről az alapvető bibliai tanításról?**
2. **Még milyen érvet mondhatunk Isten törvényének érvényessége mellett – noha tudjuk, hogy nem a törvény és nem is az engedelmesség üdvözít?**
3. **A reformáció fő kérdése ez volt: *Hogyan üdvözülünk?* Hogyan beszélhetünk egyenesen és nyíltan a protestánsok és katolikusok közötti nézetkülönbségről e fontos témát illetően, de anélkül, hogy bárki ezt személyes támadásnak vegye?**
4. **Megigazult bűnösként Isten kegyelmében részesülünk, érdemtelenül, hiszen vétkeztünk ellene. Ennek fényében tehát hogyan kell viszonyulnunk az emberekhez? Mennyire tudunk kegyelemmel, jóindulattal fordulni azokhoz, akik ártottak nekünk és igazából nem érdemlik meg a jószágunkat?**

TAMÁSKA GYULA:

KÖNYÖRGÉS

Nem ezreket kérek; csak egy-egy személyt,
Akit küszöbödre tudok tenni.
– Olyanokat, kiknek erejük nincs,
De mert Te akarod, értük kell menni.

Nem nagy dolgok végzését kérem, Uram.
Névtelen munkát bízz csak reám.
– Olyat, ami az erősnek semmi,
S így elmarad; legyen ez az én munkám.

Olyanokat bízz rám, adj nekem, Uram,
Kiknek a „semmit”-ből tudok adni,
És mert mindegyiket számontartod,
Sose szűnjek meg értük imádkozni.

Olyan lelket kérek s adj nekem, Uram,
Amellyel megértem akaratod,
És tudva, hogy sorsom kezében van,
Fénytelen éjjel is meglássam karod.

Uram, adj erőt megbecsülni Lelked,
Ne tékozló kézzel nyúljak érte.
Úgy fogadjam – alázatos szívvel,
Mint aki várja, s imádkozva kérte.